

ELEKTRONICKÝ SPEDIČNÍ ZPRAVODAJ

III/2026

SVAZ SPEDICE A LOGISTIKY ČESKÉ REPUBLIKY

Zapsaný spolek

ASSOCIATION OF FORWARDING & LOGISTICS
OF THE CZECH REPUBLIC-MEMBER OF FIATA

Obsah:

Umělá inteligence v logistice

Úvod – v půlce cesty	str. 2
Digitalizace pracuje napříč odvětvím	str. 2
Zaměření na AI	str. 2
Riziko kybernetických útoků	str. 3
Systematický přístup	str. 3
Znatelný pokrok	str. 3
Překonávání hranic systému	str. 4
Závěr	str. 5

info@svazspedice.cz

Sekretariát Svazu spedice a logistiky ČR, z.s.

1.pluku 8, 18600 Praha 8 – Karlín

tlf. 224 891 303

Internet: www.svazspedice.cz

TÉMA: Běžný náklad je záležitost ceny

1. V půlce cesty

V nedávné minulosti dosáhl logistický průmysl velkého pokroku v využívání digitálních technologií. Umělá inteligence se zvláště rychle rozvíjí a firmy ji hodně zkouší. Ale stále je před námi dlouhá cesta.

2. Nová studie ukazuje: Digitalizace pracuje napříč odvětvím

Rychlý rozvoj umělé inteligence vyvíjí tlak na manažery logistiky a dodavatelského řetězce k akci. Logistici a odesílatelé čelí dvojí výzvě:

Musí digitalizovat své procesy a zároveň chránit svá data a systémy před rostoucími kybernetickými riziky. Aktualizovaná studie "Trendy a "Strategie v logistice a řízení dodavatelského řetězce" – průzkum objednaný Německým logistickým svazem (BVL), připravený výzkumníky z Technické univerzity v Hamburku a Heilbronnské vysoké školy aplikovaných věd. Podle zprávy kybernetická bezpečnost, digitalizace, tlak na náklady a stále více AI formují strategickou agendu. Trendy automatizace, obchodní analytiky a transparentnosti dodavatelského řetězce jsou také vysoko na seznamu – a tím pádem i další témata digitalizace.

Studie byla založena na odpovědích 202 manažerů logistiky a dodavatelského řetězce z průmyslu, obchodu a služeb, přičemž zohlednily firmy všech velikostí.

3. Zaměření na AI

Největším hráčem ve srovnání s předchozím průzkumem roku 2023 je AI. Umělá inteligence však nejenže velmi rychle získala na významu, ale také se ukazuje jako největší problém – jinými slovy, právě zde zástupci firem vidí největší potřebu dohnat zameškané. To učiní AI centrálním investičním odvětvím, píše autoři studie. Generativní AI zaznamenává největší růst z hlediska relevance a využití mezi technologiemi. Něco přes dvě třetiny společností plánuje během příštích pěti let zavést nebo rozšířit strojové učení a/nebo generativní AI.

Další výsledek: Prediktivní analytika, tedy systematická analýza dat pro předpovídání budoucích událostí, se vyvíjí v klíčovou technologii: Prediktivní analytika bude technologií s nejvyšší relevancí v roce 2026, i když ji zatím komplexně využívá jen malá část společností,

konkrétně jen kolem 10 procent. Pro tuto desetinu může prediktivní analytika pomoci identifikovat budoucí potřeby, úzká místa nebo narušení již v rané fázi na základě dat. "To nejen posiluje odolnost dodavatelských řetězců, ale také umožňuje udržitelnější rozhodnutí, například efektivnějším využíváním zdrojů a vyhýbáním se zbytečné dopravě," píše výzkumníci.

4. Kybernetické útoky s nejvyšším rizikem

Je pozoruhodné, že hlavní trendy digitalizace jsou zároveň největšími problémy. Kybernetická bezpečnost je stále vnímána jako relativně zvládnutelná. Studie však ve skutečnosti neposkytuje žádné informace o tom, jak odolné firmy vůči útokům skutečně jsou. Nicméně povědomí o nebezpečích rozhodně existuje: 86 procent společností hodnotí riziko kybernetických incidentů a úniků dat v příštích pěti letech jako vysoké nebo dokonce velmi vysoké.

5. Systematický přístup

Pokud jde o přístupy k implementaci digitalizace, obraz je rozdělený. Například asi dvě třetiny systematicky řídí transformaci a asi polovina z nich dokonce přistupuje komplexně, včetně řízení změn. Zbývající třetina firem zatím zavedla jednotlivá opatření poměrně nesystematicky. Transformace je nadále obzvlášť obtížná kvůli nedostatku lidských zdrojů. "Mnoho společností jednoduše nemá dostatek zaměstnanců, aby poháněly digitální projekty vpřed kromě každodenního provozu," píše tvůrci studie. Více než polovina (54 procent) dotázaných také považuje omezenou dostupnost a kvalitu dat za největší překážku. Sdílení dat o dopravě, kvalitě a příchodím zboží je již rozšířené a tvoří ústřední základ pro transparentní, odolné a perspektivní dodavatelské řetězce. Nicméně stále existuje velká potřeba akce při výměně dat o zásobách, prognózách poptávky, stejně jako o změnách materiálových toků a datech o udržitelnosti, uvádí zpráva. Nekompatibilita systémů, vysoké náklady a nedostatečná strategická prioritizace také brání konzistentní a škálovatelné digitální transformaci v mnoha firmách.

6. Znatelný pokrok

Manažeři ve svých firmách hodnotí stav implementace digitální transformace jako "médium". Na škále od 0 (žádné) do 100 procent (kompletní transformace) vedou hodnocení k průměrnému skóre 52,3 procenta. Pro srovnání, v roce 2023 to bylo stále 48,1 procenta. Pokrok o 4,2 procentního bodu se zdá být poměrně malý. Podle autorů studie je však digitální

transformace pevně zakotvená v logistice a řízení dodavatelského řetězce a zároveň zaznamenává znatelný pokrok ve všech oblastech. Nemělo by se také zapomínat, že požadavky se rok od roku výrazně zvyšují díky rychlému technickému rozvoji. To znamená, že pokrok v implementaci je vždy otázkou rychlosti.

Studie nakonec zdůrazňuje, že bez dat neexistuje digitalizace, bez digitalizace neexistuje škálovaná AI – a bez kybernetické bezpečnosti se obojí stává rizikem. Firmy si jsou vědomy relevance, ale největší páky zřejmě spočívají méně v dalším softwaru nebo AI nástroji, ale spíše v dostupnosti dat, čisté výměně dat v dodavatelském řetězci a odolných bezpečnostních a reakčních mechanismech.

7. Překonávání hranic systému

Komunikace tvoří velkou část práce v přepravě a logistice. Dalo by se to rozsáhle automatizovat. Jde o snadno implementovatelnou páku produktivity.

Nedávno se v médiích objevila čísla: Profesionálové zpracují v průměru přes 50 obchodních e-mailů denně. V logistice je podíl pravděpodobně výrazně vyšší. V přepravní společnosti tvoří komunikace velkou část práce: čtení, přeposílání, třídění, přenos informací ze zpráv do systémů, odpovídání na dotazy přes chat, telefonáty, vytváření stavových zpráv – to vše zabírá čas, vytváří mediální přestávky a je náchylné k chybám. Současně tato komunikace obsahuje mnoho relevantních informací – ale je nestrukturovaná a distribuovaná. To znamená, že tyto informace jsou téměř nepoužitelné pro IT systémy a také pro umělou inteligenci (AI).

Tyto informace jsou výborně vhodné pro použití AI. V komunikaci existuje mnoho standardních úkolů s opakujícím se nebo podobným obsahem a procesy. Komunikace v logistice dokonce nabízí mnohem větší a snadněji implementovatelnou páku produktivity než předpovídání, optimalizace tras nebo prediktivní analytika. Například AI hlasový bot by mohl nahrávat, zpracovávat a většinou odpovídat na telefonní dotazy, pokud je poskytnutá databáze spolehlivá.

AI také dokáže analyzovat příchozí e-maily, automaticky vytvářet přepravní objednávky, přenášet data do TMS nebo přidávat chybějící informace do zásilek. Může samostatně odpovídat na opakující se žádosti o status, hodnotit dokumenty, konsolidovat informace a zasílat je člověku ke schválení. Dnešní velké jazykové modely (LLM) jsou předurčeny právě pro takové úkoly. Je to proto, že jsou schopni rozumět přirozenému jazyku, klasifikovat obsah, extrahovat relevantní informace a převádět je na strukturovaná data. Jinými slovy, AI je dnes obzvlášť silná v procesu komunikace.

Takové optimalizace lze rychle implementovat prostřednictvím rozhraní mezi systémy, tj. kancelářských programů, systémů řízení dopravy (TMS) a plánování zdrojů (ERP). Tímto způsobem mohou a musí lidé nadále být orgánem zkoumajícím a schvalujícím a musí být dodržováni Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).

Tímto způsobem by AI umožnila úsporu času a nákladů a zároveň zlepšila kvalitu práce, protože rutinní úkoly by byly zkráceny nebo odstraněny. Současně by byla datová situace lepší, protože by se snížily ruční chyby. To by také vytvořilo vylepšenou databázi pro další AI aplikace, jako je prediktivní analytika nebo prognózování.

8. Závěr

Dodavatelský řetězec lze chápat jako síť propojených informačních prostorů. Každý aktér – ať už odesílatel, přepravce, majitel lodi, skladník nebo příjemce – má svůj vlastní digitální informační prostor. Procesy, hlavní data, informace o objednávkách, stavové zprávy a další data jsou zaměstnancům k dispozici. Díky TMS mají mezinárodně aktivní spediční společnosti dokonce velmi velké informační místnosti. Jsou však uzavřené zvenčí. Na rozhraních do informačních prostorů ostatních hráčů proto dochází k mediálním přerušením. Informace se vyměňují telefonicky nebo e-mailem a poté se ručně zadávají do TMS.

Mnoho AI iniciativ zatím funguje běžně v dobře rozvinutých informačních prostorech, například pro využití dat pro prediktivní analytiku. Ale co když AI nejen optimalizuje v rámci jednotlivých systémů, ale také pomáhá rozšiřovat informační prostory a propojovat je těsněji mezi sebou? Například data z call center nebo mailbotů podporovaných AI mohou pomoci uzavřít informační mezery a výrazně rozšířit digitální prostor firmy. AI TMS nenahrazuje, ale doplňuje jej jako rozšíření zvyšující produktivitu. Ačkoliv ideál end-to-end dat z AI podporovaných call center nebo mailbotů může uzavřít informační mezery a výrazně rozšířit digitální prostor. Tok informací bez digitálních přestávek mezi všemi účastníky zatím nebyl dosažen – ale je stále více dosažitelný.

Konec III. čísla

Příjemné pokračování jara vám přeje Redakce SZ SSL